

İLK YERLİ OTOMOBİL DEVİRİM'İN HİKAYESİ BEYAZ PERDEDE

“Devrim Arabaları” adlı sinema filmi 24 Ekim 2008’de beyazperdede sinemeseverlerle buluştu. Türkiye’nin ilk yerli otomobili olan Devrim’in hikayesinin aktarıldığı film, otomobili kısa sürede yetiştirmesi gereken 23 mühendisin azmini anlatıyor. Yaklaşık 4 ayda yerli kaynaklarla tasarımı ve üretimi tamamlanan Devrim otomobillerinin seri üretimi hiçbir zaman yapılmaz. Tamamlanmasının ardından katıldığı devlet töreninde benzin deposunun boş olması nedeniyle yolda kalan Devrim, onca çabaya rağmen bir anda gözden çıkarılır.

Yoğun bir emek harcanarak, tamamı yerli kaynaklarla üretilen Devrim’in hikayesi Cemal Gürsel’in 27 Mayıs 1960 darbesinin ardından Cumhurbaşkanlığı görevine getirilmesi ile başlar. Cemal Gürsel’in direktifleriyle “Ordunun cadde binek ihtiyacını karşılayacak bir otomobil tipinin geliştirilmesi” görevi Eskişehir Devlet Demiryolları Fabrikaları’na verilir. TCDD İşletmesi’ne bu amaçla 1 milyon 400 bin TL ödenek ayrılır ve “Devrim” adı verilen 4 otomobilin 29 Ekim törenlerine yetiştirilmesi istenir.

Mühendislerin ve işçilerin otomobilleri yetiştirmek için 130 günleri vardır. Uykusuz, aç, zorlu bir üretim sürecinin ardından otomobiller Ankara’ya götürülmek üzere trene yüklenir ve Devrim otomobilinin tarih sahnesinden kalkmasına yol açacak serüven burada başlar. Siyah renkteki 2 numaralı Devrim’in pasta ve cilası, ancak 28 Ekim akşamı vurulabilir. Buharlı lokomotiflerle çekilen trende bacadan sıçraması muhtemel kıvılcımlardan ötürü güvenlik önlemi olarak benzin depoları boşaltılır.

Ankara’da 29 Ekim törenleri için TBMM önüne getirilen iki Devrim otomobilinden sadece birincinin benzin deposu doludur. Benzin ikmalî Sıhhiye’de bir benzinciden yapılacaktır. Ancak arabalara eskortluk yapan polisler Sıhhiye güzergahını değiştirince depolar doldurulamaz. Devrim’in tarihini değiştirecek olay orada gerçekleşir. Dönemin Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel, birinci değil, benzin konma fırsatı bulunmayan siyah renkli ikinci Devrim otomobiline biner ve araba çalıştırılır. Yaklaşık 100 metre giden otomobil benzin olmadığı için durur ve Gürsel o meşhur cümlesini burada eder:

“Garp kafasıyla otomobil yaptık, şark kafasıyla içine benzin koymayı unuttuk.”

Bir Azmin Öyküsü

“Benzini bitti diye yolda kalan araba” etiketiyle unutulmuş Devrim’in hikayesinin bilinen ve bilinmeyenlerinin anlatılacağı “Devrim Arabaları”, gerçeklerden esinlenerek hazırlanan dramatik, duygusal ve zaman zaman yüzlerde tebessüm oluşturacak sıcak bir dönem filmi olarak değerlendiriliyor.

Taner Birsal, Selçuk Yöntem, Halit Ergenç, Vahide Gördüm, Serhat Tumluer, Ali Düşenkalkar, Sait Genay, Altan Gördüm, Onur Ünsal, Seçil Mutlu ve Yasemin Conka’nın rol aldığı filmde Cemal Gürsel’i Sait Genay canlandırmış. Haluk Bilginer ve Altan Erkekli’nin de konuk oyuncu olarak rol aldığı filmin senaryosunu 2 yıllık bir araştırma döneminin ardından Murat Dişli ve Tolga Örnek kaleme almışlar. Tolga Örnek’in aynı zamanda yönettiği filmin yapımcılığını Türker Korkmaz üstlenmiş. Filmin müzikleri ise Demir Demirkan’a ait.

Filmi yapan Ekip Film, Arti Yapım ve Pinema Filmcilik tarafından EMO Yönetim Kurulu’na gönderilen mektupta da, “24 Ekim 2008 tarihinde vizyona girecek olan Devrim Arabaları sinema filmi, 23 Türk mühendisi ve işçilerinin, ülkemizin kalkınmaya çalıştığı ama toplu işne dahi üretmediği bir dönemde kalkıştıkları bu meydan okumayı, bugün her şeye kolayca sahip olan nesillere, idealist zihniyeti ve zaferi de yaşatarak aktaran bir birlik ve azim öyküsüdür” denildi. ◀

